

OPMANDSKENDELSE

i

Faglig Voldgift

(FV 2015.0012)

Dansk Journalistforbund

(advokat Jette Kayeød Christensen)

mod

Foreningen af TV2-Regioner

(advokat Christian K. Clasen)

Afsagt den 2. juni 2015

1. Parternes uoverensstemmelser

Sagen angår fortolkningen af nogle bestemmelser om arbejdstid i § 3 i Overenskomst 2013 – 2015 mellem Dansk Journalistforbund og Foreningen af TV2-Regioner og det tilhørende protokollat 3 om vagtplanlægning. Såvel § 3 som protokollatet blev undergivet ændringer i forbindelse med overenskomstforhandlingerne vedrørende fornyelsen af Overenskomsten for 2013 – 2015.

2. Sagens indbringelse for og behandling ved faglig voldgift

Klager har afgivet klageskrift af 4. juni 2014 med bilag 1-4. Indklagede afgav den 2. juli 2014 svarskrift vedlagt bilag A. Klager afgav replik af 7. november 2014 med bilag 5 og 6, og indklagede afgav duplik den 15. januar 2015.

Sagen blev mundtligt forhandlet den 8. april 2015 for Fagligt Fællesudvalg med følgende partsudpegede medlemmer:

Udpeget af klager: Liselotte Lindberg Olsen, Per Sørensen og Hans Jørgen Dybro.

Udpeget af de indklagede: Per Funch, Ivar Brændgard og Jan Jørgensen.

Som opmand er udpeget undertegnede højesteretsdommer Jytte Scharling.

Der blev under den mundtlige forhandling afgivet forklaring af faglig konsulent i Dansk Journalistforbund Henrik Bruun, forhandlingschef i Dansk Journalistforbund Claus Iwersen, tillidsrepræsentant, TV2 Østjylland, Loa Skau Bjørnsson, tidligere tillidsrepræsentant, TV2 Øst, Marianne Molin, direktør, TV Øst, Vagn Petersen, økonomichef, TV2 Østjylland, Jesper Brandenburg og advokat Morten Langer.

Sagen blev fra klagers side procederet af advokat Jette Kayerød Christensen, og fra indklagedes side af advokat Christian K. Clasen.

Da der efter forhandling og votering ikke blandt de af parterne valgte medlemmer af voldgiftsretten kunne opnås enighed om eller flertal for en afgørelse, træffes afgørelsen af opmanden.

De partsudpegede medlemmer erklærede sig indforstået med, at kendelse afsiges uden fuldstændig sagsfremstilling.

3. Påstande

Klager, Dansk Journalistforbund, har nedlagt påstand om, at indklagede skal anerkende, at vagtplaner skal administreres i henhold til Overenskomstens § 3 og protokollat 3 til Overenskomsten, således at

1) Frihed efter Overenskomstens § 3, stk. 6 og 7, som enten er aftalt mellem medarbejderen og ledelsen, eller er placeret efter samme regler som gælder for restferie, jf. ferielovens § 15, alene ensidigt kan ændres, hvis der foreligger væsentlige, upåregnelige, driftsmæssige hensyn, der gør det nødvendigt at ændre den fastsatte frihed.

2) Afspadsring som er placeret efter aftale eller efter de regler, der gælder for restferie i medfør af protokollat 3, alene kan fjernes efter samme regelsæt som gælder i ferielovens § 15, og derfor ikke, når de er placeret, efterfølgende ensidigt kan ændres til arbejdsfrie dage eller til arbejdsdage med mindre, der foreligger væsentlige, upåregnelige, driftsmæssige hensyn, der gør det nødvendigt at ændre den fastsatte afspadsring.

Indklagede skal betale

3) bod for overtrædelse af Overenskomsten ved i flere tilfælde ensidigt at have ændret allerede vagtfastsat afspadsring til arbejdsfrie dage i strid med protokollat 3 og § 3, stk. 8, til Overenskomsten.

Indklagede, Foreningen af TV2-Regioner, har påstået frifindelse over for anerkendelsespåstandene 1) og 2) og frifindelse, subsidiært betaling af et mindre beløb over for bodspåstanden 3).

4. Sagsfremstilling, overenskomstgrundlag m.v.

§ 3 i Overenskomst 2013 – 2015 lyder således:

”§ 3 Arbejdstid

Stk. 1. Den gennemsnitlige arbejdstidsnorm er 320 timer fordelt over 2 kalendermåneder. Som udgangspunkt vagtsættes medarbejderen normalt med 160 timer pr. måned.

Stk. 2. Arbejde ud over to-månedersnormen afspadsres i forholdet 1:2.

Stk. 3. Overarbejde, der ikke er afspadsret inden 2 måneder efter den normperiode, i hvilken overarbejdstimerne er præsteret, kan efter aftale mellem medarbejder og ledelse godtgøres med timelønnen tillagt 100 % pr. præsteret overarbejdstime. Tillidsrepræsentanten orienteres.

Stk. 4. Den enkelte medarbejder sikres 2 ugentlige fridøgn så vidt muligt i sammenhæng. Medarbejderen kan som udgangspunkt højst vagtsættes 5 dage i træk, med mindre tungtvejende, produktionsmæssige hensyn gør sig gældende.

Stk. 5. Søgnehelligdage, Juleaftensdag og Grundlovsdag er fridage. I måneder med søgnehelligdage, Juleaftensdag og Grundlovsdag nedskrives det månedlige timetal forholdsmæssigt med den gennemsnitlige daglige arbejdstid. Det samme gælder måneder, i hvilke der afvikles afspadseringsdage og feriedage.

Stk. 6. For varierende møde- og sluttidspunkter, varierende længder på arbejdsdage samt usystematiske overskridelser af den normale arbejdstid ydes der til den enkelte medarbejder en uges frihed med fuld løn pr. år. Afviklingen eller afkøb af ugen skal aftales mellem ledelse og medarbejder.

Stk. 7. Den enkelte medarbejder har derudover fem dages frihed pr. år med fuld løn. Afviklingen af fridagene skal aftales mellem ledelse og medarbejder.

Stk. 8. For frihed efter stk. 6 og 7 gælder, at friheden som udgangspunkt skal afholdes eller være aftalt til senere afholdelse inden for et år efter tilskrivningen. Ikke afholdte uger afkøbes af TV2-regionen. Uger opsparet før 2013, som ikke er afviklet senest den 30. april 2014, afkøbes af TV2-regionen.

Friheden placeres efter samme regler som restferie, jf. ferielovens regler.”

Stk. 8 er en ny bestemmelse, der kom ind ved overenskomstforhandlingerne i 2013. I øvrigt svarer bestemmelsen til den hidtil gældende.

Til overenskomsten er der knyttet et protokollat 3 ”Om vagtplanlægning”.

Dette protokollat blev væsentligt udbygget i forbindelse med Overenskomsten 2013 – 2015. Protokollatet gengives her i den udformning, der er gældende i 2013- 2015 Overenskomsten, idet tilføjelserne i forbindelse med 2013 overenskomstforhandlingen er anført med kursiv.

”PROTOKOLAT 3

Om vagtplanlægning

Overenskomstparterne er enige om følgende punkter i fortolkningen af overenskomstens § 3 vedr. arbejdstid:

En arbejdsdag/vagt er på minimum 7,4 timer, bortset fra møder eller lignende.

Kutymer eller aftaler, gældende ved overenskomstindgåelsen 1. marts 2013, om anvendelse af arbejdsdag/vagter kortere end 7,4 timer, kan fortsætte som hidtil.

Vagtskema skal foreligge senest den 20. i måneden forud.

I normperioden kan der mellem TV2 regionen og medarbejderen indgås aftale om, at eventuel undertid anvendes til 1) arbejde, 2) afspadsering eller 3) overføres til næste normperiode. Medarbejderen skal efter modtagelsen af vagtplanen – og seneste den 20. i den anden måned af normperioden – meddele regionen, hvorledes undertiden ønskes afviklet. Hvis medarbejderen ikke inden fristen har tilkendegivet ønsket om at arbejde i undertidstimerne, sker der træk i

afspadseringsbanken automatisk. Hvis der ikke er tilstrækkelig saldo i afspadseringsbanken, skal medarbejderen vælge mellem 1) arbejde eller 3) overførsel til næste normperiode.

Opstår undertid pga. arbejdsrelaterede forhold efter den 20. i den anden måned af normperioden, skal regionen give medarbejderen besked herom, hvorefter medarbejderen så vidt muligt straks (og senest indenfor 24 timer) skal vælge, om undertiden skal bruges til 1) arbejde, 2) afspadsering eller 3) skal overføres til næste normperiode. Hvis medarbejderen ikke inden for fristen har tilkendegivet ønske om at arbejde i undertidstimerne, sker der træk i afspadseringsbanken automatisk.

Hvis der ikke er en tilstrækkelig saldo i afspadseringsbanken, skal medarbejderen vælge mellem 1) arbejde eller 3) overførsel til næste normperiode.

Medarbejderens ønske om at arbejde i undertiden kan medføre, at der lægges en enkelt vagt på under 7,4 timer.

Overenskomstens bestemmelser om, at der sker nedskrivning af to-måneders normen med den gennemsnitlige daglige arbejdstid i måneder, i hvilke der afvikles afspadsering og feriedage, understreges.

Efter lokalforhandling kan der dog i særlige tilfælde dispenseres herfra.

Afspadsering placeres efter de regler, der gælder for placering af restferie, bortset fra, at afspadsering uden begrænsninger kan placeres som enkelte dage.

Justering af vagtskema kan ske i løbet af måneden med størst mulig hensyntagen til medarbejderens forhold. I vagtplanen for medarbejderens sidste måned af normperioden, skal det tilstræbes at ramme normen. De nærmere retningslinjer herfor aftales lokalt, jf. § 15, husaftaler.

Vagtskemaet operer med:

Arbejdsdage

Arbejdsfri dage

Afspadseringsdage/feriedage

To måneders arbejdsperioden fordeles forskudt, således at ikke alle medarbejdere har samme start på en to måneders periode.”

Spørgsmålet om aflysning af allerede vagtsat afspadsering var i 1998 genstand for behandling ved faglig voldgift mellem Dansk Journalistforbund og TV 2/Danmark. Under sagen nedlagde Dansk Journalistforbund påstand om, at TV 2/Danmark skulle anerkende, at vagtplaner skulle udfærdiges og administreres i henhold til overenskomstens § 3 og protokollat 4 til overenskomsten, således at planlagte afspadseringsdage ikke kunne ændres til arbejdsfri dage. § 3 i den dagældende

overenskomst svarer i det væsentlige til § 3, stk. 1-6, i TV2-Regionernes nugældende overenskomst.

Ved kendelse af 4. maj 1998 traf opmanden afgørelse i sagen og frifandt TV 2/Danmark med følgende begrundelse:

”Der er mellem parterne enighed om, at afspadsering skal afvikles så hurtigt som muligt. Ifølge overenskomstens § 3, stk. 5 skal der ske nedskrivning af månedsnormen i de måneder, ” i hvilken der afvikles afspadseringsdage”, men der kan ikke af overenskomsten udledes noget krav om, at afviklingen skal ske straks, dvs. inden for 2 måneder efter den måned, i hvilken overarbejde er præsteret. Det følger af klagers standpunkt, at der skal ydes en yderligere kompensation i forholdet 1:2 for hver enkelt afspadseringstimer, der ikke kan afvikles i den skemalagte måned, selv om arbejdstiden for den pågældende måned ikke er overskredet. Dette indebærer, at 1 overarbejdstime i måned 1, der i medfør af § 3, stk. 2, er skemalagt som 2 afspadseringstimer i måned 3, bliver til 4 afspadseringstimer i måned 4, såfremt de to afspadseringstimer rent faktisk ikke bliver afviklet i måned 3 på grund af fuld udnyttelse af denne måneds arbejdstidsnorm. Foruden den ”ekstra” kompensation, der herved bliver tale om, medfører denne udlægning således en betydelig indskrænkning i indklagedes muligheder for i løbet af en måned at foretage justeringer af vagtskemaet under hensyn til de særlige driftsmæssige forhold, der gør sig gældende i en virksomhed af denne art.

Overenskomstens § 3, stk. 5, efterlader nogen fortolkningstvivil, men i mangel af klare holdepunkter for den – vidtgående – fortolkning, klager gør gældende, må bestemmelsen mest nærliggende forstås som hævdet af indklagede, således at månedsnormen – kun – nedskrives i det omfang, der rent faktisk sker afvikling af afspadsering i den pågældende måned...

Der må herefter gives indklagede medhold i, at virksomheden har haft det fornødne overenskomstmæssige grundlag for sin praksis, hvorefter en medarbejders afspadseringsdag konverteres til arbejdsfrie dage i tilfælde, hvor medarbejderen inden for den pågældende måned pålægges merarbejde, der bringer arbejdstiden op over månedsnormen,...

Klager har fremlagt en række interne mødereferater, udarbejdet af Dansk Journalistforbunds delegationsdeltagere under overenskomstforhandlingerne 2013. Indklagede har bestridt, at referaterne giver et dækkende billede af parternes tilkendegivelser under forhandlingerne.

I forbindelse med urafstemningen om resultatet af overenskomstforhandlingerne sendte Henrik Bruun, der deltog som forhandler for Dansk Journalistforbund, en orienterende mail om forhandlingsresultatet til medlemmerne. Det hedder heri bl.a.:

”Det er desuden blevet slået fast at placering og afvikling af afspadsering skal behandles på samme måde som restferie. Det betyder, at afspadsering ikke længere kan tvangsplaceres, med mindre

særlige hensyn taler for det, samt at afspadseringsdage ikke bare kan fjernes fra vagtskemaet, som det i vid udstrækning sker nu, hvis en medarbejder er på vej mod overtid.”

Da forhandlingsleder for TV2-Regionerne, Vagn Petersen, blev bekendt hermed, tilkendegav han straks over for Henrik Bruun, at TV2-Regionerne ikke var enig i denne udlægning af det aftalte. Parterne enedes herefter om at henskyde uoverensstemmelsen til afgørelse ved faglig voldgift.

Ferielovens § 15 er sålydende:

”§ 15. Arbejdsgiveren fastsætter efter forhandling med lønmodtageren, hvornår ferien skal holdes. Arbejdsgiveren skal under hensyntagen til virksomhedens drift så vidt muligt imødekomme lønmodtagerens ønske om, hvornår ferien skal holdes, herunder lønmodtagerens ønske om, at hovedferien holdes i lønmodtagerens barns skolesommerferie.

Stk. 2. Arbejdsgiveren skal så tidligt som muligt meddele lønmodtageren, hvornår ferien skal holdes. Arbejdsgiveren skal give meddelelse senest 3 måneder før hovedferien begynder, og senest 1 måned før ferien begynder for øvrige feriedage, medmindre særlige omstændigheder hindrer dette.

Stk. 3. Hvis væsentlige, upåregnelige driftsmæssige hensyn gør det nødvendigt, kan arbejdsgiveren ændre tidligere fastsat ferie. Lønmodtageren skal have erstattet et eventuelt økonomisk tab som følge af udskydelsen. Allerede påbegyndt ferie kan ikke afbrydes.”

5. forklaringer

Forklaringerne gengives alene i de efter retsformandens vurdering væsentlige hovedtræk.

Henrik Bruun har forklaret bl.a., at han er faglig konsulent i Dansk Journalistforbund. Han var forhandlingsleder ved forhandlingsbordet ved overenskomstforhandlingerne i 2013. Delegationen fordeler opgaverne mellem sig. Der er altid en, der tager et løbende referat.

Om det nye stk. 8 i overenskomstens § 3 har han forklaret, at TV2-Regionerne havde et ønske om, at den 6. og 7. friuge ikke skulle kunne ophobes. Der havde været en tendens til, at medarbejdere havde samlet friugerne sammen til lange, sammenlagte orlovsperioder. Dansk Journalistforbunds politiske holdning var, at friugerne 6 og 7 skulle afholdes i årets løb. Man var bekymret for, at friugerne ikke blev holdt, men blot udbetalt.

Formuleringen ”Friheden placeres efter samme regler som restferie, jf. ferielovens regler” var Dansk Journalistforbunds.

Om ændringerne til protokollat 3 har han forklaret, at TV2-Regionerne ville gøre op med undertid, hvorved forstås, at hvis arbejdsnormen er sat til 320 timer, men medarbejderen alene var vagtsat til fx 317 timer, så fik medarbejderen alligevel løn for normen på de 320 timer.

Dansk Journalistforbund havde ikke interesse i at komme af med undertidsmuligheden. Det beroede jo på arbejdsgiverens vagtplanlægning, hvis der opstod undertid. Medarbejderen kunne ikke bestille undertid.

Dansk Journalistforbund havde to ønsker: 1) ingen vagter på under 7,4 timer og 2) afspadsering skulle behandles som restferie, dvs. efter placering skulle friheden ikke kunne fjernes vilkårligt. Den pris, Dansk Journalistforbund betalte herfor, var, at Dansk Journalistforbund opgav undertiden. Baglandet var voldsomt imod opgivelsen af mulighed for undertid, idet dette blev anset som et væsentligt gode.

Han husker ikke, om de under forhandlingen nævnte 1998-voldgiften, men det var heller ikke nødvendigt. Alle omkring bordet kendte jo denne.

Claus Iwersen har forklaret bl.a., at han er forhandlingschef i Dansk Journalistforbund. Han deltog som en ekstra ressource i baglokalet til forhandlingsbordet. Han modtog løbende opdatering fra forhandlingerne gennem referentens referat.

Kravet om en vagtplan på 7,4 timer var en del af forliget. Han bekendt har DRs Nyheder en ordning, der svarer til Dansk Journalistforbunds fortolkning af aftalen, og dette fungerer efter hans oplysninger uden problemer.

Loa Skau Bjørnsson har forklaret bl.a., at hun deltog i Dansk Journalistforbunds forhandlingsdelegation ved 2013 overenskomstforhandlingerne. Hendes opgave var at være referendar. Hun skrev referatet løbende på PC under forhandlingerne. Hun er en meget erfaren referendar. Der er ikke efterfølgende rettet i referaterne.

Marianne Molin har forklaret bl.a., at hun er tidligere fællestillidsrepræsentant for alle TV2-Regioner. I forbindelse med overenskomstforhandlingerne ville medarbejderne være meget kede af at slippe muligheden for undertid. Det var hendes vurdering, at hvis man kunne sikre afspadseringen uden, at arbejdsgiver ville kunne ændre en afspadseringsdag til en arbejdsfri dag, ville det kunne forsvares over for medlemmerne, at man havde givet køb på undertiden.

Vagn Petersen har forklaret bl.a., at han er direktør for TV-Øst og forhandlingsleder for TV2-Regionerne. I 1998 var der en fælles overenskomst med TV 2/Danmark. Denne var suppleret af en række husaftaler.

Ved forhandlingerne i 2013 var det for TV2-Regionerne helt afgørende, at man slap af med praksis vedrørende undertid. Det var ultimativt. Man ville have arbejde for den fulde løn. Hvis ikke regionerne fik en løsning, ville husaftalerne blive opsagt. Truslen om at opsige husaftalerne havde en betydelig effekt. Dansk Journalistforbund havde et ønske om sikkerhed omkring placeringen af afspadsering, så medarbejderne fik indflydelse. Dette var regionerne indforstået med. Dansk Journalistforbunds krav handlede kun om placeringen af frihed og afspadsering, og ikke om

afplacering. Dansk Journalistforbund stillede ikke under forhandlingerne spørgsmålstegn ved 1998-kendelsen. 1998-kendelsen er hjerteblod på TV2-Regionerne.

Kravene fra TV2-Regionernes side vedrørende den 6. og 7. friuge var, at de skulle kunne afkøbes, således at medarbejderne ikke kunne samle længere frihedsperioder sammen. Dansk Journalistforbund imødekom dette krav mod at få sikkerhed for placeringen af afspadsring. Det er regionernes opfattelse, at man kan ændre en placeret afspadsring, hvis en medarbejder er på vej mod overtid. Det sker kun undtagelsesvist, og en afspadseringsdag ændres kun til en arbejdsdag efter aftale med medarbejderen, aldrig ensidigt.

Jesper Brandenborg har forklaret bl.a., at han er økonomichef ved TV Østjylland. Han har deltaget i overenskomstforhandlingerne siden sidst i 1990'erne. Vagtplanlægningen og overenskomsten havde to "onder", overtid og undertid. Overtid kunne håndteres ved om fornødent at om-kvalificere afspadsring til arbejdsfrie dage. Medarbejderen fik således sin fridag, blot ikke som en afspadseringsdag. Det har helt fra starten været en "grundlov", at man ikke kunne have både afspadsring og overarbejde i samme måned.

Undertid var et problem i de regioner, der havde indgået lokalaftale om, at en vagt ikke kunne være under 7,4 timer. Det gjorde det vanskeligt at få timerne til at gå op med månedsnormen. Dette medførte, at en medarbejder kunne få løn for timer, som ikke var præsteret. Det havde en betydelig økonomisk værdi at slippe af med undertiden. Eksempelvis havde regionerne et år 3000 timer i undertid, svarende til mere end to medarbejdere.

Advokat Morten Langer har forklaret bl.a., at han som advokat var med til at etablere TV2-Regionerne. Han har siden da bistået ved overenskomstforhandlingerne. Det var meget vigtigt at finde en løsning på undertidsproblemet. TV2-Regionerne ville ikke give noget for en løsning. Det var deres ret at få arbejde for de timer, der blev betalt løn for. Om nødvendigt var de indstillet på at opsigte husaftaler og kalde folk på arbejde i vagter på få timer.

Dansk Journalistforbunds holdning var, at det var regionernes problem, og at de måtte planlægge sig ud af det. I forbindelse med modydelsesdiskussionen var Dansk Journalistforbunds hovedkrav, at ingen vagt måtte være på under 7,4 timer. Regionerne var ikke begejstrede, da det begrænsede fleksibiliteten. Dansk Journalistforbund ønskede også fra starten, at afspadsring skulle placeres efter aftale med medarbejderen. Kompromisset blev, at placering skulle ske efter ferielovens regler. Formuleringen af bestemmelsen betyder, at frihed skal placeres. Det ligger ikke heri, og han har aldrig sagt, at regionerne skulle være afskåret fra at om-kvalificere afspadsring til arbejdsfrie dage.

6. Parternes argumentation

Klager har til støtte for påstanden navnlig anført, at overenskomstens § 3 og det hertil knyttede protokollat 3 skal fortolkes således, at placeret frihed og placerede afspadseringsdage ikke efterfølgende ensidigt fra indklagedes side kan ændres til arbejdsfrie dage eller andet. Dette følger

implicit af bestemmelsen, der ikke har noget reelt indhold, hvis placeret frihed efter at være varslet i henhold til ferielovens regler, blot efterfølgende kan fjernes ensidigt. Denne fortolkning svarer da også til det aftalte under forhandlingerne, således som dette understøttes af de af klager udarbejdede interne forhandlingsreferater. Det vil endvidere ud fra et påregnelighedssynspunkt være urimeligt, såfremt planlagt frihed blot ensidigt og uden varsel kan ændres til en arbejdsdag med den konsekvens, at medarbejderen skal møde på arbejde på en fridag, der er planlagt og varslet med en måneds varsel.

Henvisningen til, at placering skal ske efter samme regler som restferie, jf. ferielovens regler, er en henvisning til ferielovens § 15. Heri ligger, at en fastlagt placering kun kan ændres under de særlige omstændigheder, der er nævnt i stk. 3. Klager ønskede under forhandlingerne at opnå en øget påregnelig og sikkerhed for, at frihed og afspadsering ikke blot kunne omkvalificeres til arbejdsfrie dage eller arbejdsdage. Indklagede opnåede til gengæld herfor under forhandlingerne meget væsentlige indrømmelser vedrørende afskaffelsen af undertid.

Vedrørende bodspåstanden har klager anført, at indklagede ikke har bestridt, at man har handlet i strid med overenskomstens § 3 og protokollat 3 ved flere lejligheder. Indklagede har været bekendt med Dansk Journalistforbunds fortolkning af overenskomsten. Der forligger derfor ikke undskyldende omstændigheder. På denne baggrund vil en bod på 100.000 kr. være passende.

Indklagede har til støtte for sin frifindelsespåstand navnlig anført, at det af ordlyden af de omstridte bestemmelser klart fremgår, at friheden skal ”placeres” efter reglerne i ferieloven. Ordlyden omfatter dermed alene ferielovens regler om placering af ferie, dvs. ferielovens § 15, stk. 1 og stk. 2. Bestemmelserne indeholder ikke en tilstrækkelig klar hjemmel til at angå andet end selve placeringen, og disse formuleringer skal ikke fortolkes udvidende. Henning Bruun har i sin orienteringsmail til medlemmerne, anført at ”placering og afvikling af afspadsering” skal behandles på samme måde som restferie. Tilføjelsen af ordet ”afvikling” viser netop, at placering ikke tillige omfatter afvikling.

Enhver forståelse af overenskomsten må tage udgangspunkt i voldgiftskendelsen af den 4. maj 1998. Dansk Journalistforbund har aldrig under forhandlingerne over for TV2-Regionerne tilkendegivet, at det var et krav, at 1998-kendelsen ikke længere skulle være gældende. Muligheden for at om-kategorisere frihed/afspadseringsdage til arbejdsfrie dage, når dette er driftsmæssigt begrundet, er et afgørende planlægningsværkstøj for TV2-Regionerne. Der er ikke eksempler på, at afspadseringsdage er om-kategoriseret til arbejdsdage. Medarbejderne har således haft fri på de planlagte afspadseringsdage, men har blot ikke fået den ”gearing” af overarbejdstiden, som de nu ønsker at opnå.

Det bestrides, at det under forhandlingerne er aftalt, at formuleringerne skal fortolkes udvidende. Klagers interne mødereferater, som indklagede ikke har haft kendskab til, kan ikke tillægges bevisværdi.

Bestemmelserne, således som de fortolkes af indklagede, har et reelt indhold, idet medarbejderne vil have indflydelse på, hvornår friheden placeres, ligesom de vil få indflydelse på den nye placering,

såfremt friheden måtte blive omplaceret. Som anført bevarer medarbejderne i praksis deres fridage, idet der alene sker en om-kategorisering. Klagers fortolkning vil begrænse indklagedes mulighed for at foretage justeringer i vagtskemaet, såfremt der opstår et driftsmæssigt behov herfor. En sådan indskrænkning i indklagedes ledelsesret skal have klar hjemmel, og en sådan foreligger ikke.

Til gengæld for ændringerne vedrørende undertid har klager opnået den betydelige fordel, at vagterne skal være på 7,4 timer, samt en måneds varsel vedrørende placering af frihed. Indklagede har ikke været villig til at yde yderligere vedrørende undertid, idet der jo her er tale om, at indklagede allerede betalte løn for de timer, medarbejderne måtte have i undertid i henhold til 2-måneders normen.

Vedrørende bodspåstanden har indklagede anført, at såfremt der gives klager medhold i fortolkningen af overenskomsten, må det ved bodsfastsættelsen tillægges afgørende vægt, at overtrædelse af overenskomsten har været undskyldelig.

7. Opmandens begrundelse og resultat

Opmanden bemærker indledningsvis, at Dansk Journalistforbunds interne referater af forhandlingsforløbet, som Dansk Journalistforbund ikke har gjort Foreningen af TV2-Regioner bekendt med under forhandlingerne, og hvis indhold TV2-Regionerne ikke har kunnet tiltræde, ikke findes at kunne tillægges betydning ved fortolkningen af overenskomstaftalen.

Ved overenskomsten 2013-2015 skete der væsentlige ændringer af såvel § 3 om arbejdstid som af protokollat 3 om vagtplanlægning.

Der blev tilføjet et nyt stk. 8 til § 3 med bestemmelser om, hvornår frihed efter stk. 6 og stk. 7 (den 6. og 7. friuge) skulle afholdes og placeres, og protokollat 3 blev meget væsentligt udbygget med bl.a. nye aftaler om behandlingen af undertid.

Det må efter de afgivne forklaringer lægges til grund, at der ikke blandt overenskomstparterne var en fælles forståelse af betydningen af den nye henvisning - såvel i § 3 som i protokollatet - til at friheden skulle placeres efter samme regler som restferie.

Opmanden lægger efter bevisførelsen til grund, at Foreningen af TV2-Regioner ved overenskomsten opnåede en indrømmelse af væsentlig økonomisk betydning ved indgåelsen af aftalen om behandlingen af undertid samtidig med, at regionerne fik gennemført et krav om, at 6. og 7. friuge skulle afholdes inden for et år efter tilskrivningen. Dansk Journalistforbund opnåede sikkerhed for, at en arbejdsdag/vagt er på minimum 7,4 timer, samt krav på, at frihed/afspadseringsdage skulle placeres med 1 måneds varsel. Tvisten i sagen er, om de herudover også opnåede ret til, at allerede placeret afspadsering ikke kunne om-kategoriseres til arbejdsfri dage eller arbejdsdage.

Efter ordlyden må henvisningen til, at ”friheden placeres efter samme regler som restferie, jf. ferielovens regler” forstås som en henvisning til ferielovens § 15. Opmanden finder, at

henvisningen mest naturligt må være til bestemmelsen i sin helhed, således at henvisningen gælder såvel § 15, stk. 1 og 2, som stk. 3, der angiver under hvilke særlige betingelser placeret ferie kan ændres. Dette taler til støtte for Dansk Journalistforbunds fortolkning af overenskomsten.

Det eneste – men også væsentlige – forhold, som efter opmandens opfattelse taler imod forståelsen af, at der er henvist til ferielovens § 15 i sin helhed, er 1998-opmandskendelsen, som efter det oplyste ikke blev omtalt i forbindelse forhandlingerne.

Når imidlertid henses til, at der ved Overenskomsten 2013-2015 blev tilføjet et helt nyt stk. 8 til § 3 og skete en betydelig udbygning af protokollat 3, finder jeg, at der er sket så væsentlige ændringer af overenskomstgrundlaget, at 1998-opmandskendelsen ikke kan være tvingende for fortolkningen af de nye bestemmelser.

Når herefter henses til den udtrykkelige – og nye – bestemmelse om, at frihed /afspadsring skal placeres efter samme regler for restferie, jf. ferielovens regler, hvilket som nævnt efter opmandens opfattelse mest naturligt må anses for en henvisning til § 15 i sin helhed, samt til de betydelige fordele, som TV2-Regionerne opnåede vedrørende behandling af undertid, finder opmanden, at overenskomstens § 3, stk. 8, og protokollat 3 om vagtplanlægning må fortolkes som hævdet af Dansk Journalistforbund.

Jeg finder imidlertid, at de nye bestemmelser har givet anledning til en sådan tvivl om forståelsen, at der foreligger undskyldende omstændigheder, således at bod ikke er forskyldt.

Jeg tager derfor Dansk Journalistforbunds påstand 1 og 2 til følger, og frifinder Foreningen af TV2-Regioner for påstand 3.

Thi bestemmes:

Foreningen af TV2-Regioner skal anerkende, at vagtplaner skal administreres i henhold til Overenskomstens § 3 og protokollat 3 til Overenskomsten, således at

- 1) Frihed efter overenskomstens § 3, stk. 6 og 7, som enten er aftalt mellem medarbejderen og ledelsen, eller er placeret efter samme regler som gælder for restferie, jf. ferielovens § 15, alene ensidigt kan ændres, hvis der foreligger væsentlige, upåregnelige, driftsmæssige hensyn, der gør det nødvendigt at ændre den fastsatte frihed.
- 2) Afspadsring som er placeret efter aftale eller efter de regler, der gælder for restferie i medfør af protokollat 3, alene kan fjernes efter samme regelsæt som gælder i ferielovens § 15, og derfor ikke, når den er placeret, efterfølgende ensidigt kan ændres til arbejdsfrie dage eller til arbejdsdage, med mindre der foreligger væsentlige, upåregnelige, driftsmæssige hensyn, der gør det nødvendigt at ændre den fastsatte afspadsring.

Foreningen af TV2-Regioner frifindes for påstanden om bod.

Hver part skal bære egne sagsomkostninger og betaler halvdelen af opmandens honorar.

København, den 2. juni 2015.

Jytte Scharling